

BARBARA MILUSKA

ur. 1930; Dobrze

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Tajne nauczanie. Cisi bohaterowie, szkolnictwo, tajne nauczanie, Puławy

Uczniowie tajnych kompletów, to byli mali bohaterowie

Na tajnym komplecie zaczynało uczyć się dwadzieścia osób - z tym, że część uczniów dochodziła z wiosek sąsiednich, pokonując odległość sześciu, czy siedmiu nawet kilometrów. Codziennie przemierzali taką drogę w jedną stronę i z powrotem. I to naprawdę trzeba powiedzieć, że to byli mali bohaterowie. Zimą przez zasy - były potworne śnieżycy wtedy, 1940 rok i 1941, i nawet 1942, to były zimy, gdzie temperatura spadała do minus trzydziestu stopni. Zasy były takie, że myśmy tunelami przechodzili do szkoły, tunele się wykopywało. Mieszkaliśmy w domu niedaleko szkoły i mieliśmy taką pomoc domową. Wstała rano, i mówi do mojego tatusia: Proszę Pana - ona jeszcze tak gwarą fajnie mówiła - „Proszę Pana, coś się stało, ktoś nas zamknął”. A ja patrzę, odsłoniłam zasłonkę, a okien w ogóle nie było, tylko paseczek u góry, bo były śniegiem zasypane. I śnieg zasypał tak te drzwi, że nie dały się otworzyć. No i nasza Marysia pomyślała, że ktoś nas zamknął. Więc w takich warunkach się uczyliśmy. Dzieci niektóre były dowożone saniami, w te najgorsze okresy, to rodzice dowozili z najdalszych zakątków gminy. To było bohaterstwo. Oczywiście książki i zeszyty były przechowywane, chłopcy nosili w butach z cholewami, bo buty miały takie szerokie cholewy i tam wkładano, żeby śnieg nie zamoczył. To były bardzo trudne warunki.

Data i miejsce nagrania	2018-06-18, Puławy
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"